

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 24 Cor.
Pe o jum. de an 12 „
Pe trei luni . . . 6 „

Pentru România şi
străinătate:

Pe un an . . . 40 lei.
Pe o jum. de an 20 „

TELEFON N. 226.

GAZETA TRANSILVÂNIEI

ZIAR POLITIC NAȚIONAL.

REDAȚIA
ŞI ADMINISTRATIA
Str. Prundului Nr. 15

INSERATELE
se primesc la adminis-
trație. Prețul după tarife
şi învalită.

Manuscrisele nu se în-
napoiacă.

O aniversare.

44-cesecilea an de maturitate la
gimnaziul român din Braşov.

Braşov 28 Mai pe 1915

Incheierea examenului de matu-
ritate, care a avut loc ieri la gimna-
ziul nostru, a adus abiturienților gim-
naziului şi micel asistențe, prezentă la
acest act școlar, o surprindere, pe care
nu ni este permis să o trecem cu ve-
dere.

Directorul liceului nostru, d-l
Virgil Onițu, adresându-se bacalaureaților,
le-a evocat în memorie, că acest an
este al 50-lea în care se face la liceul
din Braşov bacalaureatul, un moment,
fără îndoială, de-o deosebită importanță
în rodica și vasta activitate educativă
desfășurată de acest așezământ cultural
pentru luminarea numeroaselor gene-
rațiilor, cari s'au perindat în decurs de
50 ani în aceste școli.

Regretăm că nu ne este posibil a
de-a înregistrat acest discurs, fiind rostit
liber. Vom căuta însă în următoarele
să redăm cel puțin în principalele ge-
nerale mesajul ideilor desfășurate în
discursul d-lui director în legătură cu
această aniversare rară:

Eră în vara anului 1866.

Tunul bubuia la hotarele mo-
narhiei, cum bubue și astăzi. Țara
eră în toată războiului cu Prusia.
Și'n această atmosferă de războiu, în
zina de 14/26 Iunie a celui ai, Ro-
mânii din Braşov au avut o zi mare
de bucurie și de sărbătoare culturală
și națională.

Venise însă marele arhieru
Andrei Șaguna, ca să le vestească
și cu graiul viu bucuria mare: că
gimnaziul nostru, „Sionul român-
esc” din Braşov, sionulet la 8
clase, i s'a acordat dreptul de publi-
citate, i s'a dat dreptul să înă exa-
mene de maturitate și să țibereze
testimoniile de maturitate.

Nemuritorul Andrei a presidat
și condus atunci primul examen de
maturitate la gimnaziul nostru, la
care se prezentară 10 candidați, din
cari numai unul singur mai este în
vieță: D-l Teodor Nica; iar din
comisia de examinare de atunci a-
vem fericierea de-a vedea chiar aci
asistând în această sală pe unul
rămas în vieță; pe d-l avocat Ioan
Lengeru.

Am ținut să vă reamintesc a-

ceste momente solemne din istoria
școalelor noastre, pentru ca să nu
treacă — în toil de războiu al zi-
lelor de azi — nepomenit faptul, că
acest an școlar este al 50-lea, în
care se face examen de maturitate
la gimnaziul nostru.

Amintirea și reînvierea acestor
momente mari din trecutul năzuin-
țelor noastre spre mai bine trebuie
să se facă, nu atât pentru rostul
efemer al unei cifre jubulare, ci mai
ales pentru rostul educativ și forti-
ficator ce îl au. Primul examen de
maturitate la gimnaziul nostru a
fost încununarea unor stăruințe în-
delungate și încordate în urmărirea
unui ideal: idealul culturii noastre
naționale. A pomeni de primul exa-
men de maturitate de acum 50 de
ani la gimn. nostru înseamnă, a
serbă triumful unui ideal și înseamnă
a vă întări pentru lupta vieții, care
vă așteaptă pe Dvoastră, maturi-
zanții de azi.

Un mare bărbat al nostru zice,
că fiecare neam are morminte, cari
în ceasurile de cumpănă ale vieții
noastre se deschid, când morții în-
vie și ne sar în ajutor, ca să putem
birui. Dar aceste morminte se des-
chid numai pentru cei ce le știu și
se apropie cu evlavie de ele, numai
pentru acei cari nu uită pe cei ce
au pus temelia existenței noastre de
azi.

Continuând mai departe d-l direc-
tor zice: Am cetit în zilele trecute ex-
clamațiunea plină de încredere și de
mândrie a unui scriitor german, care
vizitase tranșeele germane din fron-
tul de luptă: „Noi trebuie să în-
vingem”, zicea el, „căci la spatele
fiecărui ostaș german stă Kant, stă
Schiller, Fichte, Bismarck și toți
morții noștri mari; ei sunt pretuini-
deni în tranșeele noastre, ei ne în-
cercă mușchii, ne oțlesc sufletele
și ne ageresc ochii, ei luptă alături
cu noi” — iată dar, că a păstra
pomenirea faptelor vrednice din
trecut, înseamnă a ne întări, în-
seamnă a ne asigura ajutoare ne-
prețuite în luptele vieții.

Totodată pomenirea aceasta ne
înaltă sufletele spre cultul idealelor,
fără de cari — orice s'ar zice de
cei preocupați vecinic de traiul zil-

nic al existenței materiale — vieța
noastră ar fi o orbecare în întune-
rec; fără de ideale ne-am asemena
cu o corabie fără busolă și fără lu-
mina farului îndreptător și mântuitor...

Încălziți-vă și întăriți-vă inimile
din faptele vrednice ale strămoșilor!
Plecați pe marea vieții cu ideale în
sufletele voastre, ca să nu răciți și
să nu pierdeți calca cea dreaptă și
pentruca să poată profita dela voi
patria, neamul și biserica, ai căror
fii sunteți.

Dumnezeu să vă ajute!

D'acursul d-lui director Onițu a
produs în auditoriu o profundă im-
presune.

În legătură cu această aniver-
sare credem de interes să evocăm în
memoria generațiilor de astăzi după
»Istoria școalelor centrale române
din Braşov» — antecedentele primu-
lui examen de maturitate precum
și decursul acestui examen, care a
avut loc în 14/26 Iunie 1866:

„Încă în 7 Februarie 1866 se adre-
sară reprezentanțele celor două biserici
comproprietare către guvernul tran-
silvan prin Consistoriul arhiepiscopesc
cu rugarea, să binevoiască a înzestra
și gimnaziul superior cu dreptul de
publicitate, arătând, că și cele 4 clase
înființate din a. 1862 încoace corăspund
întru toate planului de învățământ și
celorlalte cerințe ale statului.

În urma căldurosei interveniri a
marelui protector Andrei Șaguna, —
din 12/24 Decembrie 1864 Arhiepiscop
și Metropolit al bisericii române gr.
or. din Ardeal și din Ungaria, — ru-
garea aceasta nu rămase fără rezultat.
Curtea aulică din Viena în ședința sa
din 8 Iunie 1866 recunoscu dreptul de
publicitate pentru întreg gimnaziul ro-
mân gr. or. din Braşov cu 8 clase, con-
ferindu-l dreptul de a libera testimonii
valabile în toată ca și ale statului și
de a ține examene regulate de matu-
ritate sub controla ornatariului arhie-
piscopesc român gr. or. din Sibiu.

Această înaltă rezoluțiune sa
aduse la cunoștința ordinariului
(Consistoriului) arhiepiscopesc prin hâr-
ția guvernului transilvan, cu reședința
în Cluj, din 22 Iunie 1866, Nro 14577,
iar Arhiepiscopul și Mitropolitul An-
drei o făcu cunoscută cu mare bucurie

*) »Istoria Școalelor centrale Române
gr. or. din Braşov scrisă din incidentul Ju-
bیلului de 50 de ani al gimnaziului de Andrei
Băseanu profesor. Braşov: Tipografia Clurei
et Comp. 1902.»

Directiunii gimnaziale și corpurilor ad-
ministrative școlare în 21 August 1866.

Îndată-c. se auzi de conferirea
acestui drept însemnat, se și luară măsu-
rile de lipsă pentru ținerea primului exa-
men de maturitate cu abiturienții clasei
VIII, conform preșcrierilor »Proiectului
de organizațiune gimnazială» din a.
1849. Examenul scripturistice de ma-
tunitate se ținură din 2/14—7/19 Iunie,
iară pentru ținerea examenului oral
de maturitate se hotărâ ziua de 14/26
Iunie.

Însuși Arhiepiscopul și Mitro-
politul Andrei Șaguna ținu să fie de
față la acest prim examen de matu-
ritate, hotărând în marea sa iubire
față de școlile românești din Braşov și
în îngrijirea sa neobosită de înalțarea
institutiilor de învățământ aflătoare
sub suprema sa conducere, ca însuși
să presideze examenul acesta, precum
și examenul de încheiere ale celor-
lalte clase, și astfel arătând în chipul
cel mai lămurit, ce însemnătate atri-
bue gimnaziului românesc din Braşov,
pe care în istoria bisericească a sa
din 1860 îl numise »coroană a întregii
trebi școlare (române gr. or., se înțe-
lege) din Ardeal.»

Candidații la acest examen erau
în număr de 10 și anume: Gheorghe
Almăgeanu, Ioan Căciț (Tăciț), Dumitru
Corvin, Ioan Corvin, Nicolae Dima, Ni-
colae Maximilian, Teodor Nica Anania
Moldovan, Nicolae Feligrad, Ioan Scurtu.

Comisiunea esaminateoare se com-
punea din profesori: Gavr. Munteanu,
I. Meșotă, V. Glodariu, I. Lengeru, Șt.
Iosif și Ios. Fericeanu.

Examenul oral din 14/26 Iunie
1866 a fost o adevărată sărbătoare
școlară, la care luă parte un public
numeros, între care și câțiva străini.
Arhiepiscopul și Mitropolitul conduse
întreagă esaminatearea, punând însuși
diverse întrebări din felurite studii,
dar mai cu seamă din Religtiune, Limba
elită și din istoria universităților. După
terminarea examenului și după în-
cheierea clasificățiunii neobositul Ar-
chiereu enunță însuși rezultatul exa-
menului, declarând pe patru dintre
candidații esaminați de »deplină matura-
te, iar pe ceilalți șase de »maturitate». Actul
acesta serbătoresc îl lasăți dănsul cu
o frumoasă și pătrunzătoare vorbire, în
care arată celor de față însemnătatea
noului drept câștigat de gimnaziul ro-
mănesc din Braşov, laudă pe profesorii,
cari cresuseră pe tinerii abiturienți,
pentru silințele lor, iară acestora le re-
comandă, să pășească și de aici înainte
cu hărnicie și cu purtare bună, ca
astfel să facă laudă pretutindenea
institutiului, din care aveau să iasă
acum.....

SITUAȚIA pe câmpul de războiu.

Azi dimineată am primit dela bi-
roul de presă al prim-ministrului ur-
mătoarele comunicate oficiale telegrafice:

Budapesta 9 Iunie. — Din marele
cartier general al nostru se comunică
oficial cu data de azi:

Situația în nordul monarhiei.

Spre sud dela Nistru Rușii au
câștigat iarăși teren. În multele lupte
de urmărire ațiații au ajuns eri vic-
torioși până la linia Kulatkovce-
Korsov, spre nord dela Kolomea
și au ocupat înălțimile dela Otynia.
Seara am cuprins orașul Stanislau
și am plecat mai departe spre Ha-
lici. În decursul zilei am făcut pri-
zionieri aici 5570 de soldați duș-
mani. În Galiția și în Polonia n'a
obvenit vre-un eveniment mai im-
portant.

La granițele italiene.

Am respins primul atac mai
mare, pe care o divizie de infanterie
dușmană l-a îndreptat în contra ca-
pului de pod dela Görlița; dușmanul
a suferit pierderi grele. În urma fo-
cului nostru de artilerie Italianii s'au
retras fiind nevoiți să-și pășească
mai multe tunuri. Aceaș soarte, au
avut-o și încercările de atac ale duș-
manului la Gradiska și Monfalcone.
La hotarul carintian, spre ost dela
pasul Plöcken, pe teritoriul forturilor
carintiane și tiroleze se dau reci-
proc lupte de artilerie.

La granița dinspre Sârbia
se dau numai ici-colea câteva cioc-
niri și focuri de artilerie mai neîn-
semnate. La Koryto am împrăștiat
o bombă de muntenegreni, cari au
apărut acolo în uniforme austro-
ungare.

General de divizie Höfer, loc-
țitorul șefului de stat major.

Pe frontul anglo-franco- ruso-german.

Berlin 9 Iunie. — Buletinul ofi-
cial al marelui cartier general german
e pentru azi următorul:

Pe câmpul de operații dela
ost: Eri după amiazi l-am respins

Căpitanul Artur Dan de Apsa.

Eroul dela Lipovice.

Avem de înregistrat o nouă
jertfă dureroasă. Viteazul căpitan și
adjutant de regiment Artur Dan
de Apsa — după cum rezultă din
comunicările oficiale — ar fi căzut
într'un atac îndârjit asupra dușma-
nului superior numericeste pe înăl-
țimile spre vest de Lipovice, în
ziua de 16 Mai a. c. Deși coman-
dantul regimentului 37 din care
facea parte viteazul căpitan român,
lasă să se întrevadă posibilitatea că
greu rănitul căpitan a ajuns în capti-
vitate rusască, totuși constată cu
multă durere că eroul său adjutant
a fost lovit mortal de un glonte
dușman, ceea-ce face să se presu-
pună că a încetat din viață în urma
rănilor primite.

Adânc îndurerăți de această
tristă veste și exprimând familiei
îndurerate profundele noastre con-
dolențe, lăsăm să urmeze aici scri-
boarea pe care ne-o adresează d-l
avocat Dr. Vasile Dan, fratele re-
gretatului căpitan, precum și scri-
sorile oficiale, referitoare la rănirea
mortală a căpitanului Dan. Iată a-
ceste scrisori, cari scot la iveală

înaltele calități militare ale eroicului
căpitan român:

Sibiu, 30 Mai 1915.

Muli stimate D-le redactor!

Îmi permit a vă trimete aci ală-
turat copia actului oficial, care l'am
primit eri dela comandantul regimen-
tului de infanterie Nr. 37, prin care
sunt avizat, că fratele meu Artur că-
pitan și adjutant de regiment ar fi
căzut în 16 Mai a. c. pe câmpul de
onoare din Galiția; deasemenea vă tri-
mit în copie și corespondența primită
totatunci dela un sergent de »Stab»,
în care acesta prin cuvinte sincere de-
plânge pierderea »neuitatului său șef».

Dacă d-voastră mult stimată d-le
redactor veți afla, că scrisorile acestea,
pe lângă durerea adâncă, ce au cau-
zat-o într-o familie română, ar avea
și un interes mai general, cu plăcere
vă pot pune la dispoziție spre publi-
care și originalul acolora.

La tot cazul e de remarcat, că
până ce aci acasă în zilele acestea atât
de grele și pentru neamul nostru, în-
vidia ne-ar denega chiar și dreptul de
jertfă, tot atunci pe câmpul de luptă
se dau astfel de documente de resu-
noștință față de virtuțile militare ale
regimentului român — (regimentul 37
se recrutează din țara Bihorului) — și
față de vitejia ofițerului român din
Maramurăș, pe care — după ce s'a lup-

tat dela prima zi fără nici un concediu
și a fost decorat și în decursul război-
ului de 2-ori — superiorii lui îl sti-
mează ca »pe un erou în întelesul cel
mai adevărat al cuvântului» — iar sub-
alternii îl numesc »mâna dreaptă» și
»tata regimentului» deși abia a ajuns
etatea de 35 de ani.

Vitejia și bunătatea de inimă sunt,
d-le redactor, virtuțile soldatului ro-
mân și să aflăm mângăiere în poveștele
istoriei, care ne este dovadă că prin
virtuțile acestea au ajuns popoarele
cele vrednice la nemurire.

Să fie faptele și jertfele eroilor
noștri spre onoarea și fericierea neamu-
lui nostru!

Al D-voastră stimător
Dr. Vasile Dan.
avocat.

Comandantul reg. 37 dl colonel A.
Baszel a adresat d-lui avocat Dr. Dan ur-
mătoarea scrisoare oficială recomandată:

Euer Hochwolgeboren!

Tiefbewegten und schweren Her-
zens, gebe ich im eigenen sowie im
Namen des Offizierskorps des Infanterie-
regiments 37 Euer Hochwolgeborenen
die tiefbetrübende Nachricht, dass Ihr
Bruder Herr Hauptmann Artur Dan
von Apsa am 16 Mai l. I. am Schlach-
tage auf den Höhen westlich Lipovice
wahrscheinlich den Heldentod für Kai-
zer und König und sein geliebtes Va-
terland gefunden hat. Durch diesen

groszen Schicksalsschlag, der Euer Hoch-
wolgeborenen, die ganze hochverehrte
Familie, mich und das Offizierskorps
durch den Verlust getroffen hat, wollen
Euer Hochwolgeborenen die Versicherung
entgegennehmen, dass unser lieber Ka-
merad gerührt und geschätzt von allen
Seinen Untergebenen, geliebt von seinen
Gleichgestellten, und hochgeachtet von
seinen Vorgesetzten, im wahren Sinne
des Wortes, wie ein Held auf dem Felde
der Ehre gefallen sein dürfte.

Es war erhebdend zu sehen diesen
hervorragend tapferen Offizier, alle
Gefahren vergessend, todesverachtend
an meiner Seite gegen den achtfach
überlegenen Gegner mit Teilen des
Regiments zu stürmen, bis ihn eine
feindliche Kugel in einem Raume tödlich
getroffen zu Boden strackte, wo ihm
felder unsererseits keine Hilfe zukommen
konnte, es jedoch nicht ausgeschlossen
erscheint, dass Artur nur schwer ver-
wundet und vielleicht in russische Ge-
fangenschaft geriet, worüber wir leider
keine bestimmten Daten liefern können.

Indem ich der schweren Pflicht
der Verständigung Euer Hochwolge-
borenen mich unterziehe, zeichne ich
mit der Versicherung in Artur einen
sehr guten Freund verloren zu haben,
Euer Hochwolgeborenen tief mitempfin-
dender:

A. Baszel m. p.
Regimentskommandant. Feldpost
111 am 21 Mai 1915.

În traducere românească:
Cu inima îndurerată și adânc e-
moționată Vă comunic la numele meu
și al corpului ofițerilor d'n regimentul
de infanterie 37 vestea profund dure-
roasă, că fratele D-Tale, d-l căpitan

Artur Dan de Apsa, și-a aflat probabil
moartea eroică pentru împărat și rege
și pentru iubita sa patrie în ziua de
16 Mai a. c. în luptele de pe înălțimile
spre vest de Lipovice.

În această grea lovitură a sorții,
care a atins atât de greu pe stimat
D-Voastră, pe mult stimată D-Voastră
familie, pe mine și întregul corp ofi-
țeresc prin pierderea îndurată, Vă rog
să primiți asigurarea, că iubitul nostru
camerad, cinstit și apreciat de toți su-
pușii săi, iubit de colegii săi și mult
respectat de superiorii săi, a căzut pe
câmpul de onoare ca un erou în cel
mai adevărat și jefes al cuvântului.

Era ceva înălțător de inimă să vezi
pe acest distins și viteaz ofițer, uitând
toate pericolele, înfruntând moartea și
atacând alătura de mine cu părți d'n
regimentul nostru pe dușmanul de 8 ori
mai superior, până când un glont duș-
man mortal l-a culcat la pământ într'un
spațiu, unde — spre durerea noastră —
nimeni nu l-a putut veni în ajutor.
Nu pare însă eschis, ca Artur să fi
fost greu rănit și să fi ajuns în capti-
vitate rusască, despre ce însă, durere
nu Vă putem comunica amănunte si-
gure.

Luând asupra-mi greaus datorință
de-a Vă face aceste cunoscut, semnez
— asigurându-Vă că în Artur am pier-
dut un prietin foarte bun — al D-Tale
îndurerat

A. Baszel m. p.

Comandant de regiment. P.șta
de campanie 111, — 21 Mai 1915.

printr'un foc de artilerie pe dușmanul, care se pregătea să ne atace pe coasta ostică a înălțimei *Loretto*. Am cedat dușmanului ultimele crânguri din satul *Neuville*, partea cea mai mare a căruia era începând din 9 Maiu în mâinile dușmanului. Spre sud dela *Neuville* am respins atacurile repetite ale dușmanului cauzându-i pierderi grele.

După ce am zădărnicit atacul Francezilor spre sudost dela *Hebuterne* aici s'a reluat lupta. La *Bois-de-Prêtre* am respins crunt atacul dușman, aici se mai dă lupta numai pentru o parte dintr'un tranșeu al nostru împins prea înainte.

Pe câmpul de operații dela ost: Am ocupat localitatea *Kubyl*, pe malul ostic al râului *Windau*, spre nordost dela *Kursani*. Trupele noastre, cari atacă din pre sud, se apropie de *Savle*. La *Dubisa* am respins printr'o manevră de înconjurare spre sudost aripa nordică a dușmanului. Tranșeele noastre cele mai dinainte, au ajuns până la drumul *Batigula-Idiae*. După luptele înverșunate de lângă *Dembovaruda* și *Koseliszky* — spre sud dela *Njemen* — Rușii s'au retras spre *Kovno*. Aici am făcut 300 de prizonieri și am capturat 2 mitralieze. Continuând urmărirea am ocupat drumul *Mari-anpol* — *Kovno* asigurându-ne în contra dușmanului din *Kovno*.

Pe teatrul sudostic: Am zădărnicit atacul îndreptat de Ruși în contra armatei lui *Linsingen* spre nordost dela *Zurawno*. Spre ost dela *Przemysl* situația e neșchimbată.

Mai departe spre sud decurge încă lupta pentru înălțimile, ce se ridică în vestul localităților *Halici* și *Jesupol*. *Stanislau* e deja în mâinile noastre. În luptele, ce le-am dat pentru acest oraș am făcut 4500 de prizonieri și am capturat 13 mitralieze.

Războiul cu Turcii

Constantinopol 9 Iunie. — Marele cartier general otoman comunică oficial cu data de azi:

Pe frontul dela *Dardanele* n'a avut loc vre-un eveniment mai important. Artileria noastră a nimicit ieri lângă *Ariburnu* un post de observație dușman. Bateriile noastre anatoliene dela intrarea în *Dardanele* au bombardat cu succes pozițiile dușmane de artilerie, apoi și tabăra dușmană din sectorul *Sed-ü-Bahr*, precum și vapoarele dușmane de transport. Pe un astfel de vapor, pe care l'au nimerit bombele noastre, s'a iscat foc și plecându-se pe o coastă s'a scufundat. Celelalte vase, pe cari focul nostru de artilerie le-a avariat s'au retras în grabă. De pe celelalte fronturi nu e nimic nou.

Convocarea dietei croate.

Dieta croată a fost convocată pentru 14 Iunie la o scurtă sesiune, pentru a se rezolva câteva chestiuni de stat importante, precum e prelungirea convenției financiare croato-ungare până la sfârșitul lui 1916 și votarea indemnității de buget. Un rescript regal a fost adresat banului Croației, baronului *Skerlec*, prin care se dispune, această convocare.

Situația în Bucovina și Basarabia.

— Rușii se retrag pe toată linia în Bucovina. — Ordine de evacuare în Basarabia. —

„Universul“ primește cu data de Marți următoarele informații din *Mamornița*:

Simultan cu retragerea din *Galitza*, rușii încep a evacua și localitățile ocupate în *Bucovina dincolo de Prut*. Cu începere de ieri, se observă cum foarte numeroase trupe din *Sadagura*, *Mahala*, *Rarincea*, *Boian* și *Gogolina* se tot concentrează la *Sulița Nouă*, de unde apoi sunt transportate cu trenul spre *Chișinău*. Rușii nu lasă în localitățile ocupate decât unele detașamente, cu menirea de a evacua și ele întreaga regiune imediat ce forțele austro-germane vor încerca a le ataca, preferând de data aceasta să și părăsească pământul fără luptă. Așa dar putem zice că de fapt asistăm actualmente la retragerea rușilor pe întreaga linie.

De asemenea mai sunt informați din sursă absolut sigură că rușii au dat ordin de evacuare chiar și în *Basarabia*, unde atât autoritățile civile cât și cele militare, și-au împachetat arhivele, fiind gata pentru orice eventualitate.

În cercurile marilor proprietari și arendași domnește o deprimare generală din această cauză, fiind temeri ca nu cumva în curând teatrul războiului din *Bucovina* să fie strămutat în *Basarabia*, care a fost ferită până acum de neajunsurile operațiilor militare.

După cum se vede, perspectiva soartei *Basarabiei* nu este de învidiat, și mulți din comercianții mai cu greutate își lichidează afacerile, retrăgându-se în interiorul Rusiei. Spiritele sunt foarte agitate, iar în cercurile oșteresti se observă o deprimare generală.

Dela Academia Română.

Comunicarea d-lui *Duiliu Zamfirescu*: „Visătorul de vise“ roman de *M. Sa Regina Maria*.

București 27 Mai v.

Academia Română a avut ieri prilejul să admire una din lucrările recente ale Reginei *Maria*. E vorba de romanul „Visătorul de vise“ asupra cărui d-l *Duiliu Zamfirescu* a întreținut distincsa asistență.

Răvâind să cunoască tainele naturii, mintea omenească porni de mult în urmărirea necunoscutului pe care izbuti să-l prindă în mare parte punându-l în lumina vie a științei. Acolo însă unde știința nu mai are putere, începe arta, care ca și religia servește ca o consolățiune pentru sufletul omenească dezamăgit în străduințele sale de a pătrunde nepătrunsul.

De sigur că o mai mare fericire nu poate fi decât aceea pe care o în-cercă când te ridici de-asupra ta însuși ca să prinzi în forme sensibile, frumosul, eternul, absolutul, inaccesibile gândirei omenești.

Numai frumosul ne dă iluziunea dorită că suntem în atingere cu absolutul care planează în sfere nepătrunse dincolo de limitele restrânse ale intelectului.

Aceste reflexiuni au fost inspirate de citirea romanului „Visătorul de vise“ al *M. S. Regina Maria*.

În adevăr, se găsește în el atâtea comori nesecate în bogăția nefârșită de emoțiune artistică, în cât citirea romanului însemnează ridicarea noastră spre frumsețile care numai unora le este dat să le poată prinde.

M. S. Regina Maria a scris pentru tinerime.

Eric — eroul romanului — însemnează eternitatea, ideea creațiunii. *Stella* este idealul.

Scris în englezește și tradus în

în traducere românească:

Stimate Domnule! Ca inferiorul mult stimatului d-tale frate *Artur* mă văd îndemnat să-ti comunic că dl căpitan este din 16 Mai considerat ca perdut. Deasemenea și cel doi servitori ai săi. Sunt consternat și nu mi vine s'o cred, dar Dumnezeu a voit ca să fie așa. Iubii de *Intregul Regiment dela cel mai superior până la cel mai inferior soldat* ca un adevărat părinte, era numit întotdeauna mâna sa dreaptă. Mi-a atras întotdeauna atențiunea, ca să nu uit adresa. Eu știam toate și aveam toate lucrurile sale la mine. Mă voi nizi să le trimit cât mai curând la adresa d-tale prin dl căpitan *Muntean*. Am multe lucruri, pe cari le-a strâns dl căpitan ca amintiri. O rugare așa avea: să-mi trimiți o fotografie a neuitatului meu comandant, ca s'o am ca amintire pentru zilele bătrâneții mele.

Cu stimă: sergentul maior *Rupert Lorenz* Reg. de inf. 37 Stab. Posta de companie 111.

românește după manuscris, romanul e o comoară literară.

Poezia cea mai adevărată respiră din împletirea simțămintelor abundente ce se desprind din citirea acestui roman.

Bărbații — spune distinsul academician — văd lumea prin prisma simțirei lor și îndrăznesc să creeze tipuri femeiești. Este mai logic însă ca femeile să ne înfățișeze adevăratele tipuri de femei, cerându-le numai bun simț.

După *Carmin Sylva* vine *M. S. Regina Maria* care personifică adevăratul talent literar.

M. S. pregătește de altfel încă o lucrare „*Huderic*“, erou din timpul cruciadelor.

Romanul „*Visătorul de vise*“ prin calitățile sale literare, poate fi socotit ca un cap de operă: el este cheazăște, că viitorul roman pe care *M. S. Regina Maria* îl pregătește va fi o perlă literară creată de sufletul cel mai gingaș și sortită să străbată adâncimile sufletului dornic de emoțiuni artistice.

Academia română — încheie d. *Zamfirescu* — se simte fericită să întindă *M. Sale Regina Maria* coroana de lauri pe fruntea-l nobilă încununată de *Coroana regală*.

V-I.

ȘTIRI.

— 10 Iunie n. 1915.

Ofițeri și soldați distinși. Medalia de vitejie de argint cl. I s'a conferit sergentului maior *Ștefan Fazecaș* din reg. 51 și sublocotenentului *Aurel Crănic* din același regiment.

Medalia de argint pentru vitejie cl. II s'a conferit aspirantului de oșter *r. Sextil Reit*, sergentului maior *Mihail Cuc*, infanteriștilor *Nicolae Gligor*, *Petru Leptea*, *Ioan Solomon*, ordonanței *Alexandru Orban* — toți din regimentul de inf. 31, infanteristului *Teodor Singerman* din reg. 63, sergentului *Ioșif Frențiu*, caporalilor *George Almași*, *Ioan Bașca*, infanteristului *glotaș Avram Bonța*, ordonanței *Nicolae Selăștean* — toți din reg. 64.

Medalia de vitejie de bronz: infanteriștilor *Andrei Bărașan*, *Anton Borcea*, *Ioan Drăganu* din reg. 2, sergentului *Gligor Bobahalma* și infanteriștilor *Dumitru Bența*, *Mateiu Fuciu*, *Nicolae Muntean*, *Valeriu Urs* și *Nicolae Vlăd* din reg. 31, fruntasului *Basiliu Boghia*, infanteriștilor *Teodor Davidescu*, *Petru Cârța*, *Candiu Simulescu*, *Avram Scorobet*, toți 10 din reg. de inf. 64, artileriștilor *Andrei Solca*, *Ioan Tibrea*, *Anton Forica*, *George Găltan* și *David Borician* din reg. 34 de artilerie.

Premiat al Academiei Române. Academia română a acordat premiul „*Demostene Constantinide*“ de 4000 lei d-lui *Dr. Mihail Șerban* pentru scrierrea sa „*Problemele noastre social-agrare București 1914*“. D-l *Dr. Mihail Șerban* este, precum știm, fiul regretatului *M. Șerban*, fost judecător la tribunalul reg. din *Seghedin* și fratele d-nei *Flora Dr. Garou* din *Brașov*.

Felicităm călduros pe noul laureat al Academiei Române.

Necrolog. Subscriși în numele lor, precum și al numeroaselor rudeni, cu inimă înfrântă de durere anunță, că prea iubitul lor frate, respective cumnat și unchiu *George Țieranu*, funcționar superior la oficiul de poște din *Budapesta* și preot gr. catolic *Luni*, în 7 Iunie nou, după un morb scurt, în vârstă de 54 ani, și-a dat nobilul suflet în mâinile Creatorului. Rămășițele pământești ale scumpului nostru defunct s'au așezat spre vecinica odihnă, *Miercuri* în 9 Iunie n. orele 4 d. a. din casa mortuară a cimiterului nou central (*X. Központi Ujtemető*). Fie-i țărâna ușoară și memoria binecuvântată! *Ana Țieranu*, măr. *Dobresan*, *Iuliana Țieranu*, măr. *Câmpianu*, surori *Ioan Dobresan*, *Ilie Câmpianu*, cumnați *Numeroși nepoți și nepoate*.

— **Intristații:** *Maria* și *Ioan Oancea* fi; *Maria I. Oancea*, ca noră; *Florica*, *Verginia* și *Veturia Oancea*; *Ioan*, *Vasile* și *Ecaterina Tomas*; nepoți și nepoate, etc., au durerea a vă face cunoscut înctarea din viață a prea iubitului lor tată, tetă-moș și unchiu *Vasile Oancea*, învățător pensionat, în etate de 81 ani încetat din viață *Marți* 26 Mai v. (8 Iunie n.), ora 12 din zi, după o scurtă suferință, împărțit fiind cu sfințele Taine.

Înmormântarea i s'a făcut azi *Joi* în cimiterul bisericii „*Sfântului Nicolae*“ din *Cernatu*.

Fie-i țărâna ușoară și memoria binecuvântată!

Minune în tranșee. Un oșter de pe câmpul de războiu din *Galitza* povestește următorul episod interesant dintr'o luptă. Eram cu compania înaintea satului *X. Așteptam* să înceteze focul de artilerie, pentru ca să-mi pot conduce volnicii la atac, când deodată văd îngrozit de epăimă, că se îndreptăză spre mine o ghilea răzăcită. În

gând îmi luasem rămas bun dela viață. Știam, că s'a sfârșit totul. În clipa următoare însă, când mă trezii din buimăceala în care mă aruncase bubuitura exploziei văzui cum răsări ca prin minune înaintea mea un mare crucifix. Ghileaua intrase în pământ numai la câți-va pași de mine scurmând o moviliță, care se vede, că va fi fost vre-o ruină de biserică, și scoțând la iveală crucifixul, pe care mi l'a aruncat înainte. Iată o minune, căreia îi pot mulțami viața.

Daruri. Pentru membrii familiilor lipsite etc. *Dela Moise Erumbotu*, protopop gr. cath. în loc de cunună pe sclerul Vicecomitelui *August Jekelius* pentru bucatăriile populare orașenești 20.—cor.

Pentru văduve și orfani etc. *Dela personalul Firmei Ludwig Miess* în memoria a doi colegi căzuți pe câmpul de luptă 30.—cor. *Tuturor li-se exprimă mulțăminte. Magistratul orașenesc.*

Aviz. În un oraș din *Transilvania* cu un raion foarte bun este o *Farmacie cu drept personal de vânzare*. A se adresa la administrația ziarului sub „*Farmacie*“. 3-3.

Aviz. Primim spre publicare următoarele: *Dintre materialele, pe cari le-am pretins, conform ordinului meu din 29 Martie a. c. sub No. 3820 pres. 20/b. 1915, pentru scopuri de rezbel, acum nu mai pretind următoarele: 1. Metalele, produsele de mine și cenușele. 2. Cositorul și rămășițele de cositoriu, între cari se cuprind și materialele vechi, făcute din acest material și din rămășițele sale, așa ca aceste se pot întrebuința fără nici o restrângere.* *Brassó*, în 7. Iunie 1915. *Magistratul orașenesc.*

Dela societatea filarmonică. Sâmbătă la orele 8 seara repetiție generală pentru concert în edificiul școlii *Honterus*.

Mulțămite. Subscrișul vin a aduce în numele credincioșilor din *Săta-buzău* pe această cale mulțămite d-lui *Ioan Pitii* și *D. na din Târlungeni* pentru o sftă *Evangelhie* cu litere latine donată sf. n. bisericii gr.-or. Prețul *evnghelei* nu-l știm necomunicându-ni-se, probabil ținând cont de vorba veche: să nu știe stânga ce face dreapta. *Bunul Dumnezeu* să-l țină în deplină sănătate spre a mai face acte de milostenie. *Treiscaune. Ioan Coman* preot capelan.

Apollo Bio. Program pentru *Sâmbătă* și *Duminecă*: „*Greva*“ dramă socială în 5 acte. Omul cu prothese (membre artificiale) Un nou succes al chirurgiei. — *Invingătorul* în cursele de automobile (*Vederi*), *Fabricarea locomotivelor* (*Actualități*), *Polidor* ca văduvă vesela (*Umor*).

Muzica la promenada de jos. Sâmbătă la orele 5 p. m.

Gaut economă inteligentă, serioasă, pentru conducerea economiei casnice; să știe fierbe foarte bine. Oferta cu fotografie. /:Un singur băiat nu formează pledecă:/. *Viora Dr. Ciordaș*, *Beiuș Belényes*, *Com. Bihor*.

1-3

Proprietar: *Tip. A. Muresianu: Branisce & Comp.* Redactor responsabil: *Ioan Lăcea*

Abonați GAZETA TRANSILVANIEI

Cea mai veche gazetă românească din toată lumea!

Negoț nou de vâpseli de primul rang.

Aduc la cunoștința Onor. public, a vâpsitorilor de odăi și a comercianților că am deschis în

Brășovechi, strada lungă, No. —

Prăvălie de vâpseli și uleiuri,

bogat asortată cu toate sorturile de vâpseli.

Am și un deposit de tot felul de scări.

Prețuri moderate. 38-50) **Serviciu solid.**

N. ARSU, vâpsitor de odăi și comerciant de vâpseli.

Fotografia modernă.

Am onoarea a aduce la cunoștința Onor. public, că am deschis un nou

Atelier de fotografie modernă

Strada Vămei nr. 34.

În urma aranjamentului meu special pot în fiecare odae face fotografii artistice.

La dorință și în locuințe, fără urcarea prețului **Garantez executare exactă.**

Cu toată stima

Wilhelm Herter,

27-50 **fotograf, Str. Vămei (colțul str. sf. Ioan).**

MIHALY JENŐ

CROITOR DE HAINE BARBĂTEȘTI MODERNE.

BRAȘOV, Târgul inului Nr. 26, etajul I.

aduce la cunoștința On public, că pe lângă croitoria pentru bărbați, am înființat și

Croitorie pentru dame.

Confecționez ori și care îmbrăcăminte pentru dame, costume, bluze, rochi după cea mai nouă modă, pe lângă prețuri moderate.

Cu ocaziunea sezonului ce se apropie rog sprijinul Onor. public pentru amândouă întreprinderi.

Cu distincă stimă **MIHALY JENŐ.**

42-52